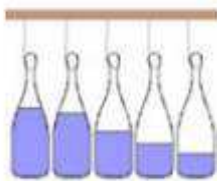

Klokkenspel van flessen maken.

Muziek maken is leuk, zeker als je de muziekinstrumenten zelf kunt maken. Dat hoeft niet zo ingewikkeld te zijn. Vaak kun je met simpele en goedkope middelen al leuke resultaten behalen. Zo kun je bijvoorbeeld met lege flessen een mooi en prima klinkend flessenorgel maken. Hoe maak je zo'n flessenorgel?

Geluid is trilling

We kunnen geluiden horen, doordat de lucht in trilling wordt gebracht. De trilling bereikt onze oren en brengt op zijn beurt onze trommelvliezen in trilling. Onze hersenen begrijpen deze trilling, en 'vertalen' dit in geluid. Je hebt altijd de lucht nodig om die trilling over te brengen. Zie je ooit een film over Science Fiction, waarbij de passerende ruimteschepen een zwaar motorgebrom laten horen, dan weet je nu dat dit niet klopt. In de ruimte is geen lucht, en dus worden geluidstrillingen niet overgebracht. Maar gelukkig is die lucht er op aarde wel, en kunnen we geluidstrillingen opvangen. We kunnen ermee communiceren, en we kunnen genieten van mooi gerangschikte klanken: muziek.

Muziek is overal

Er is heel wat muziek om ons heen. Natuurlijk zijn daar onze radio's, telefoons met mp3-tjes of televisies, maar die muziek is ook te vinden in allerlei alledaagse dingen om ons heen. Alles wat je in trilling kunt brengen, kan een trilling in de lucht veroorzaken, die wij weer kunnen horen. Er zitten klanken in de simpele dingen om ons heen. De houten tafel waar je op tikt, metalen of glazen schalen, maar bijvoorbeeld ook in lege, glazen flessen.

Flessen als instrument

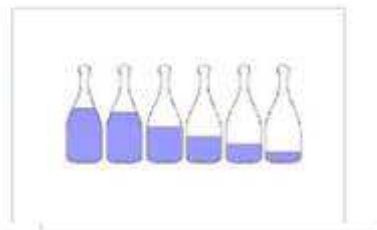
Misschien ken je wel het effect van het blazen over de hals van een lege bierfles. Het blazen veroorzaakt een trilling in de luchtkolom in de fles, die je als een mooie diepe toon te horen krijgt. Maar je kunt ook het glas zelf gebruiken. Tik maar eens tegen twee flesjes, de een half-voel, de ander leeg. Je hoort een verschil in klank. Dat klankverschil kun je gebruiken voor je eigen muziekinstrument. Als je handig bent en van knutselen houdt kun je je eigen flessenorgel maken!

Flessen voor het flessenorgel

Verzamel een aantal glazen flessen. Flessen van kunststof zijn niet hard genoeg en veroorzaken geen mooie, hoorbare klank. Wil je een toonladder kunnen spelen, dan heb je er acht nodig. Heb je méér flessen? Dan kun je ook halve noten toevoegen, of aan de onder- of bovenkant van het octaaf tonen toevoegen. In principe maakt het niet zoveel uit of je verschillende flessen gebruikt, maar het geheel ziet er met allemaal dezelfde flessen wel leuker uit. Het nadeel van kleine flesjes is, dat je beperkter bent in het aantal te maken tonen, de luchtkolom in de kleine flesjes is niet groot genoeg voor veel variatie. Wijnflessen zijn wel erg geschikt.

Water

Je vult de flessen gedeeltelijk met water. Hierdoor wordt de ruimte in de fles kleiner, en heb je kortere luchtkolommen. Tegelijk maakt dit het volume van de fles groter. Een groter volume levert een lagere toon op, een kleiner volume een hogere. In tegenstelling tot veel muziekinstrumenten is het bij het flessenorgel dus niet de luchtkolom die trilt, maar de fles zelf. Als je alle flessen met een verschillende hoeveelheid water hebt gevuld, dan zet je de flessen op volgorde. Tik er met een stokje voorzichtig tegenaan. Als je alle flessen aantikt, hoor je een oplopende reeks tonen.

Stemmen

Een oplopende reeks tonen is nog niet helemaal wat je hebben wilt, je hoort nog geen mooie toonladder. De flessen moeten nog gestemd worden. Als je de beschikking hebt over een stemapparaat, dat je bijvoorbeeld gebruikt om een gitaar te stemmen, dan kun je aflezen of je toon te hoog of te laag is. Heb je zo'n stemapparaat niet, dan kun je ook een app downloaden voor op je mobiele telefoon, die je voor het stemmen kunt gebruiken. Er zijn gratis varianten van dit soort apps. Klinkt een toon te laag, dan moet je wat water uit de fles laten lopen. Een toon die te hoog is, corrigeer je door wat water toe te voegen.

De klank verbeteren

Als je alle flessen hebt gestemd, dan kun je tonen spelen, en dus ook melodieën. Toch klinkt je flessenorgel nog niet zo hard en helder als je gehooft had. Omdat de fles op de tafel staat, wordt een deel van de trilling aan de tafel doorgegeven. Hierdoor trilt de luchtkolom minder hard, en wordt het geluid gedempt. Het is minder helder, minder duidelijk. Daar kun je wat aan doen, door ervoor te zorgen, dat de fles zo min mogelijk andere objecten raakt. Dat kun je bereiken door de fles niet neer te zetten, maar op te hangen. Met enkele latjes maak je een simpele constructie, waar je de flessen met touwtjes aan ophangt. Als je de flessen nu aantikt, zul je merken, dat het geluid veel helderder en duidelijker wordt.

De flessen hangen vrij in het flessenorgel, dus betere klank!

Spelen maar

Nu je flessenorgel klaar is, kun je beginnen met het spelen van liedjes. Als je vergeet welke tonen je krijgt bij het aantikken van de flessen, kun je een klein stickertje op de flessen plakken, met de aanduiding van de noot. Of je hangt er een kaartje boven. Vergeet niet, dat het water in de flessen verdampst. Je zult zo nu en dan wat water toe moeten voegen. Gebruik daarbij ook je stemapparaat of stem-app, zodat het geheel in de juiste stemming blijft. Met een goed gestemd flessenorgel kun je ook prima met anderen samen musiceren!

Eventueel tekst voor Drunken Sailor

"Drunken Sailor"

What do you do with a drunken sailor,
What do you do with a drunken sailor,
What do you do with a drunken sailor,
Earl-eye in the morning!

[Chorus:]

Way hay and up she rises
Way hay and up she rises
Way hay and up she rises
Earl-eye in the morning

Shave his belly with a rusty razor,
Shave his belly with a rusty razor,
Shave his belly with a rusty razor,
Earl-eye in the morning!

[Chorus:]

Put him in the hold with the Captain's daughter,
Put him in the hold with the Captain's daughter,
Put him in the hold with the Captain's daughter,
Earl-eye in the morning!

[Chorus:]

What do you do with a drunken sailor,
What do you do with a drunken sailor,
What do you do with a drunken sailor,
Earl-eye in the morning!

[Chorus:]

Put him the back of the paddy wagon,
Put him the back of the paddy wagon,
Put him the back of the paddy wagon,
Earl-eye in the morning!

[Chorus:]

Throw him in the lock-up 'til he's sober,
Throw him in the lock-up 'til he's sober,
Throw him in the lock-up 'til he's sober,
Earl-eye in the morning!

[Chorus:]

What do you do with a drunken sailor,
What do you do with a drunken sailor,
What do you do with a drunken sailor,
Earl-eye in the morning!

[Chorus:]

What do you do with a drunken sailor,
What do you do with a drunken sailor,
What do you do with a drunken sailor,
Earl-eye in the morning!

[Chorus:]

Flavour off Scottish and Irish

Dit is een percussie stukje voor een groepje van 6 of meer spelers, voor het publiek altijd grappig om te zien dat andere instrumenten (materialen) dan gebruikelijk worden gebruikt.

Het zijn 2 delen die eventueel los van elkaar gespeeld kan worden.

Deel 1. Scotland of the brave

Deel 2. Drunken Sailer

Dynamiek aanpassen voor een goed klinkend geheel.

Door het gebruik van vreemde instrumenten is op papier niet altijd aan te geven hoe het uiteindelijk gaat klinken.

Dit zijn de instrumenten:

Klokkenspel van flessen (het mooiste om te zien)

- of / en Glockenspiel.

Stemming G - A - B - C - D - E - F - G - A

Boomwackers

Diatonische basis set

Diatonische bas set

Tafel(tje) en lege bierflesjes

Timpani of Toms

Snaredrum (liefst met hoge spanning)

Worldcopyright "Drumsolutions" Antoon Gruyters

mail: drumsolutions@chello.nl Homepage: www.drumsolutions.nl Netherlands

Duration Appr. 04'50"

♩ = 120

Klokkenspel van
Hangende flessen
of Glockenspiel

Boomwhackers 1

Boomwhackers 2

Boomwhackers 3

Timpani
Of Toms

Snaredrum

G - C

f

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

7 *rit.*

f

DRUMSOLUTIONS

13 B

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

f

mf

19 C

G G A B G B D G G F G D B G

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

f

mf

C E C B D B G A D D D C B A A G G B D

25

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

D

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

G G F G D

f

f

f

mf

DRUMSOLUTIONS

37

A D D D C B A A G G G G G A B G B D

1. 2. **E**

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

f

mf

pp *mf*

G G F G D B G C E C B D B G A D D D C B A

43 1.

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

49

2.

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

f

55

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

f

G G F G D B G G G F G D B G

DRUMSOLUTIONS

G

Fl.

BW 1 *ff* *diminuendo.....*

BW 2 *ff* *diminuendo.....*

BW 3 *ff* *diminuendo.....*

Timp. *ff* *diminuendo.....*

S.Dr. *f* *diminuendo.....*

H G G F G D B G G G F G D B G

67

Fl. *ff*

BW 1 *p* *ff*

BW 2 *p* *ff*

BW 3 *p*

Timp. *p* *ff*

S.Dr. *p* *ff*

G G F G D B G A G G G

DEEL 2 Drunken Sailer

73

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

79

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

DRUMSOLUTIONS

3 personen aan tafel in linker en rechter hand bierflesje op tafel tikken.

J Hand Klappen

Fl.

BW 1 2 Bierflesjes

BW 2 2 Bierflesjes

BW 3 2 Bierflesjes

Timp. Hand Klappen

S.Dr. Hand Klappen

Uitroep / Yel

91 **K**

Fl. Hoi

BW 1 Hoi

BW 2 Hoi

BW 3 Hoi

Timp. Hoi

S.Dr. Hoi

97

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

E E E E E E E B

L $\text{♩} = 100$

Fl. *mf*

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

DRUMSOLUTIONS

G E D B A A E E E E A C E D D D D G B D

109 M

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

E E E E F G A G E D B A A

115 N

Fl.

BW 1 Boomwhackers

BW 2 Boomwhackers

BW 3 Boomwhackers

Timp.

S.Dr.

pp *mf*

121

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

E E E E E A

O

Fl. *f*

BW 1 *f*

BW 2 *f*

BW 3 *f*

Timp. *mf*

S.Dr. *mf*

DRUMSOLUTIONS

G E D B A A E E E E A C E D D D D G B D

133 P

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

mf

mf

E E E E F G A G E D B A A E E E E E E A C E

139 Q

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

f

f

f

mf

mf

D D D D D D D G B D E E E E E E E F G A G E D B A A

145

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

R E E E A

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

mf

mf

DRUMSOLUTIONS

G E D B A A S

157

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

162

Fl.

BW 1

BW 2

BW 3

Timp.

S.Dr.

T

Fl.

BW 1 *f* *diminuendo.*

BW 2 *f* *diminuendo.*

BW 3 *f* *diminuendo.*

Timp. *f* *diminuendo.*

S.Dr.

U

172

Fl. *f* *Fine*

BW 1 *p* *f*

BW 2 *p* *f*

BW 3 *p* *f*

Timp. *p* *f*

S.Dr. *f*